

Hoge commissaris te Djakarta (Van Bylandt) aan minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns), 8 jan. 1954

De recente arrestaties van Nederlanders hier te lande heeft de Indonesische pers aangegrepen voor een nieuwe campagne tegen Nederland, dat, zoals nu aan het licht zou zijn getreden, erop uit zou zijn, in samenwerking met subversieve Indonesische bewegingen, hier te lande onrust en wanorde te stichten. Ik moge voor de inhoud van deze dagbladcommentaren verwijzen naar de persstemmen.

Hoewel ik in het algemeen geneigd ben tegenover de Indonesiërs weinig blijk te geven van gevoeligheid voor de aantijgingen aan het adres van Nederland, welke in sommige Indonesische persorganen nog maar al te veelvuldig voorkomen, meen ik, dat de agitatie, welke thans gaande is, aandacht verdient en dat daaraan tegenover de Indonesische Regering niet zonder meer ware voorbij te gaan. Hoewel ik de oorsprong van deze anti-Nederlandse campagne niet kan aanwijzen, blijkt uit de bladen door welk zij wordt gevoerd duidelijk, dat zij emaneert van ultra-linkse en ultra-nationalistische zijde.

De vorige regering is niet bij machte of niet bereid gebleken voldoende weerstand te bieden aan de campagne, welke destijds door de pers en in het Parlement werd gevoerd tegen de Nederlandse Militaire Missie; zij heeft overeenkomstig de door deze campagne op dit punt gevormde publieke opinie tot beëindiging van deze missie besloten. In dergelijke gevallen - ik denk ook aan de Irianpropaganda - is zeer moeilijk uit te maken of de regering haar beleid overeenkomstig de publieke opinie bepaalt, dan wel of zij aan de vorming van deze opinie van te voren doelbewust heeft medegewerkt om zich vervolgens hierop te beroepen. Aangezien de Indonesische Regering ernaar streeft zo spoedig mogelijk tot de opheffing van de Unie te geraken, maar er nog niet in geslaagd schijnt te zijn haar politiek terzake te bepalen, terwijl groepen buiten en wellicht ook in de regering een oplossing aanbevelen welke neerkomt op een eenzijdige opzegging van de RTC-overeenkomsten op korte termijn, lijkt het niet uitgesloten dat de anti-Nederlandse perscampagne, welke thans gaande is, is bedoeld om voor een dergelijk beleid geschikte politieke sfeer te scheppen.

Vooraf met het oog hierop zou het gewenst kunnen zijn tegenover de Indonesische Regering op deze campagne te reageren bijvoorbeeld door haar erop te wijzen dat de Nederlandse Regering door deze campagne onaangenaam is getroffen en dat zij verwacht, dat de Indonesische Regering zich hiervan publiekelijk zal distantiëren. Een dergelijke demarche, waarbij uiteraard de indruk zal zijn te vermijden dat de Nederlandse Regering de Indonesische Regering verantwoordelijk zou stellen voor de inhoud van de dagbladen, zou wellicht achterwege kunnen blijven indien de maatregel, waarvan ik zojuist kennis kreeg, namelijk dat de redacteurs van enkele bladen, waaronder Merdeka, inzake hun berichtgeving over de recente arrestaties van Nederlanders hedenochtend door de Procureur-Generaal zijn gehoord, tot resultaat mocht hebben dat de perscampagne tegen Nederland thans wordt gestaakt.

Gaarne zal ik vernemen of U met het vorenstaande instemt, waarbij ik aantekenen dat ik waarschijnlijk begin volgende week Sunarjo bezoeken zal.